

дѣло" се бѣ вече изяснило. Случваше се да излизаме на разходка заедно съ учителитѣ си. Сжщитѣ ония, които презъ празнични дни събираха около себе си народа, сега събираха голѣмитѣ ученици отъ горнитѣ класове и така, подъ открито небе, нейде при политѣ на Пелистера приказваха съ сжщата сдържана строгостъ и съ сжщия жаръ за тайната и великата борба. И у насъ, малкитѣ, се зараждаше завистъ къмъ голѣмитѣ и желание веднага да порастнемъ, за да станемъ достойни за тия велики и тайни откровения, отъ които сега усѣщахме само едно непонятно, странно, далечно очарование, което ни притегляше и ни сродяваше съ голѣмитѣ. Великото и могжщо „тайно“ бѣше преплело лжчиста паяжина между малки и голѣми...

*

Дѣлнични дни, следъ уроцитѣ, учителите събираха съ ученици горнокласници въ най-скрититѣ стаи на гимназията. Решихме да надникнемъ въ тайната имъ.

Издебнахме мѣстото и часа на едно отъ събранията имъ и, тъкмо що бѣха започнали, промъкнахме се, заедно съ единъ съкласникъ, до самата врата. Надахдохъ ухо. Доловихъ ясни и звѣнливъ гласъ на одного отъ учителитѣ. Не разбрахъ, или може би, не запомнихъ точно приказката му, знамъ само, че то бѣше нѣщо страшно и почувствувахъ, че всѣка натъртена дума се връзва върху кожата ми...

Стояхме и слушахме настрѣхнали. Нѣкаква невидима сила ни прикова сякашъ на вратата и, макаръ, че душитѣ ни трепереха отъ страхъ като мотани въ паяжина мушички, не можехме да се откъснемъ.

Гласътъ на учителя стихна. Ние се успокоихме. Въ душата ни трѣпна ново, подръзко желание: да видимъ учителя. Спогледнахме се и безъ много колебания, натиснахме бравата и отворихме вратата. Отъ залата пропѣлзе сподавенъ шумъ. Ние замръзнахме на самата врата. Тъкмо насрѣща ни, застаналъ правъ предъ една ма-

са, Даме Груевъ ни се заканваше съ прѣстъ. Веднага се врътнахме назадъ и се изтъркулихме като топки надолу по стълбитѣ...

На следния день имавме часъ по аритметика. Дойде Груевъ, отвори тефтерчето си и се загледа право въ очитѣ ми съ една усмивка, въ която прочетохъ толкова укори, колкото шеговитостъ. Цѣлата ми детска душа изчезна въ могжщия му погледъ. Той отби очи настрана и заговори съ видима строгостъ: „Вчера Бадевъ и Ангеловъ..." и погледна право въ насъ. Ние чакахме изтрѣпнали. Той прочете навѣрно тревогата ни въ въсѣхнитѣ ни лица, отлѣ блага усмивка по очитѣ си и продължи: „Не си знаехте урока..." Успокоихме се, макаръ че и новия урокъ не знаехме. Та струваше ли си да се безпокоимъ за това! Ние знаехме вече една тайна, и въ срѣдището на тая тайна бѣше той — Груевъ. Видѣхме го вчера съзаклятникъ, той знае това и не ни наказва. Между насъ малкитѣ и него, голѣмия, има вече една тайна връзка. Та колко струва урока!

Така ни бѣ запленилъ, детскитѣ души великиятъ апостолъ на борбата на македонскитѣ българи за свобода и народно-обединение.

Всички, които го слушахме, помжчихме се по силитѣ си да последваме примѣра и пжтя му. Мнозина оставиха въ тоя славенъ пжтъ и коститѣ си. И слѣха образитѣ си съ образа на първия и най-великия борець — Даме Груевъ.

ИОРД. БАДЕВЪ